

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Warszawa, 22 sierpnia 2016 r.

DWKI-WSPE.515.13.2016.KT

Pan Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2016 -08- 23
ZAL.	NR

Szanowny Panie Rzeczniku,

uprzejmie dziękuję za przesłanie Raportu z działalności w Polsce Krajowego Mechanizmu Prewencji w roku 2015.

Odnosnie kwestii podnoszonych w Raporcie uprzejmie informuję, że zgodnie z informacjami przekazanymi Panu Rzecznikowi pismem nr DWKI-WSPE.5014.12.2016.KT z 21 kwietnia 2016 r., dotyczącym sytuacji nieletnich będących w ciąży oraz nieletnich matek, umieszczonych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych (MOW), problem zapewnienia nieletnim matkom możliwości kontaktu z dzieckiem oraz kontynuowania procesu resocjalizacji został rozwiązany w wymiarze systemowym przez umożliwienie tworzenia w systemie wspierania rodziny i pieczy zastępczej zawodowych specjalistycznych rodzin zastępczych. W rodzinach takich mogą być umieszczane dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 października o postępowaniu w sprawach nieletnich, a także małoletnie matki z dziećmi¹.

W Polsce funkcjonują systemy wspierania rodzin i pieczy zastępczej oraz pomocy społecznej. Przenoszenie zadania opiekuńczego do systemu oświaty, jak powielanie zadań w tym zakresie przez inny system nie wydaje się rozwiązaniem racjonalnym. Z uwagi na niewystarczającą liczbę wyspecjalizowanych rodzin zastępczych oraz nieprzygotowania placówek wyżej wymienionych systemów do realizacji zadania sprawowania opieki nad nieletnimi matkami (stanowisko Fundacji po Drugie) rozwiązaniem celowym wydaje się przygotowanie tych podmiotów do realizacji zadania, znajdującego się w zakresie ich kompetencji.

Odnosząc się do informacji dotyczących badania lekarskiego wychowanków przybywających do MOW, uprzejmie informuję, że wychowankowie korzystają z podstawowej opieki zdrowotnej na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych² oraz aktów wykonawczych do tej ustawy. Zatem, jeśli wymagają ww. opieki są nią obejmowani.

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2015 r. poz.332) – art. 59.

² Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, za zgodą wychowanka możliwe jest przeprowadzenie kontroli osobistych. Kontrole te przeprowadzane są jedynie w uzasadnionych sytuacjach, gdy zachodzi podejrzenie, że wychowanek próbuje wnieść do ośrodka używki, środki psychoaktywne lub niebezpieczne narzędzia.

W pełni podzielam opinię Pana Rzecznika, że kontrole, na które nie wyraził zgody wychowanek powinny być przeprowadzane przez Policję. Podzielam także pogląd dotyczący niewłaściwości wskazywania jako kary dyscyplinującej możliwości przeniesienia nieletniego do innego ośrodka oraz konieczności dokumentowania stosowania środków przymusu bezpośredniego.

Przeprowadzanie rozmów telefonicznych w zasięgu słuchu wychowawcy nie stanowi naruszenia przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich³, w przypadku gdy kontakt ten stwarza zagrożenie dla porządku prawnego bądź może wpłynąć niekorzystnie na proces resocjalizacji nieletniego. O ww. przypadkach powinien być zawiadamiany sąd rodzinny wykonujący orzeczenie o umieszczeniu nieletniego w MOW.

Ministerstwo Edukacji Narodowej systematycznie realizuje działania związane z podnoszeniem jakości funkcjonowania ośrodków. Jednym z elementów związanych z zapewnieniem wychowankom MOW i MOS bezpiecznych, sprzyjających ich rozwojowi warunków pobytu w placówkach jest podnoszenie kompetencji wychowawczych kadry zatrudnionej w tych ośrodkach. Planuje się, że w ramach realizacji zadań wynikających z rządowego programu wspomaganie w latach 2015–2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach – „Bezpieczna+” w 2016 r., Minister Edukacji Narodowej zleci przeprowadzenie dwusemestralnych studiów podyplomowych, których celem będzie doskonalenie kompetencji wychowawczych oraz umiejętności rozpoznawania i przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym dla nauczycieli i wychowawców młodzieżowych ośrodków socjoterapii oraz młodzieżowych ośrodków wychowawczych.

Uprzejmie informuję, że wnioski z Raportu z działalności w Polsce Krajowego Mechanizmu Prewencji w roku 2015 zostaną przekazane dyrektorom młodzieżowych ośrodków wychowawczych i wykorzystane w pracach mających na celu podnoszenia jakości funkcjonowania młodzieżowych ośrodków wychowawczych.

Z wyrazami szacunku,

Z upoważnienia

MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

Teresa Wargocka
Sekretarz Stanu

³ Art. 64 ust. 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2014 r. poz. 382, z późn.zm.).